Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Przedmiot fakultatywny: Wprowadzenie do teatru latnix, PG_00205053		
Kierunek studiów	Amerykanistyka (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	angielski angielski, elementy hiszpańskiego, i Spanglish
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Grzegorz Welizarowicz	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Grzegorz Welizarowicz	

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	
	Kurs stanowi wprowadzenie do historii i najważniejszych zjawisk współczesnych w teatrze latynoskim w Stanach Zjednoczonych. Celem jest zapoznanie studentów z metodami analitycznymi i umiejscowienie kontekstulane omawianych sztuk Latino, zachęcenie do samodzielnego śledzenia zjawisk w teatrze amerykańskim. Pytania dotyczą problematyki reprezentacji teatralnej, tożsamości „amerykańskiej," ruchów społecznych, przestrzeni, kwestie gatunkowych (parodia, verbatim theater), itp. Lektura tekstów źródłowych uzupełniona jest elementami teorii dramatu, historii teatru, i literaturą krytyczną.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[AMERL3_U06] Potrafi komunikować się w mowie i piśmie na temat zagadnień związanych z kulturą i literaturą amerykańską, używając specjalistycznej terminologii z zakresu nauk o kulturze i religii i literaturoznawstwa.	Potrafi komunikować się w mowie i piśmie na temat historii, estetyki i współczesnych zjawisk teatru Latino oraz ich miejsca w kulturze amerykańskiej, posługując się specjalistyczną terminologią z zakresu nauk o kulturze i religii, literaturoznawstwa, teatrologii i studiów performatywnych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[AMERL3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą podstawowego aparatu pojęciowo-terminologicznego z zakresu nauk o kulturze i religii mającego zastosowanie w badaniach zjawisk i procesów kulturowych w Ameryce Północnej.	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą aparatu pojęciowo-terminologicznego wykorzystywanego w badaniach teatru Latino i teatru amerykańskiego, w szczególności w zakresie studiów performatywnych, teatrologii, teorii dramatu, teorii gatunku, reprezentacji kulturowej, tożsamości etnicznej oraz ruchów społecznych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[AMERL3_W07] Ma wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień dotyczących zjawisk i procesów kulturowych w Ameryce Północnej.	Ma szczegółową wiedzę dotyczącą historii, głównych nurtów, instytucji, twórców i wybranych zjawisk teatru Latino oraz ich związków z procesami kulturowymi, społecznymi i politycznymi zachodzącymi w Stanach Zjednoczonych i szerzej w Ameryce Północnej.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[AMERL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu amerykanistycznego kulturoznawstwa i literaturoznawstwa oraz podstawowej wiedzy kontekstowej studiów amerykanistycznych dotyczącej historii, nauk społecznych, geografii, językoznawstwa i sztuki i języka angielskiego.	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności dotyczących historii, estetyki i współczesnych zjawisk w teatrze Latino w Stanach Zjednoczonych oraz do wykorzystywania wiedzy z zakresu kulturoznawstwa, literaturoznawstwa, historii, nauk społecznych i teatrologii w analizie dramatów, przedstawień i zjawisk związanych z teatrem latynoskim.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[AMERL3_U03] Potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej, aby identyfikować, analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska i procesy kulturowe w Ameryce Północnej, korzystając z pojęć i metod z zakresu nauk o kulturze i religii.	Potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy na temat historii i zjawisk teatru Latino, aby identyfikować, analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska i procesy zachodzące w teatrze Lationo i teatrze amerykańskim, korzystając z pojęć i metod z zakresu nauk o kulturze i religii w tym z teatrologii, teatrii gatunku, historii teeatru, analiz krytycznych na temat teatru Latino i jego historii.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu	Wprowadzenie do historii i rozwoju teatru latynoskiego (Latinx/Latino) w Stanach Zjednoczonych. Definicje i zróżnicowanie pojęć Latino, Latina, Latinx i Latine oraz miejsce teatru latynoskiego w historii teatru amerykańskiego. Historyczne źródła i rozwój teatru hispanojęzycznego w USA. Teatr Chicano i działalność El Teatro Campesino. Analiza twórczości Luisa Valdeza, teatru zaangażowanego społecznie, teatru epickiego i wpływu koncepcji Bertolta Brechta. Zagadnienia reprezentacji etnicznej, stereotypizacji, parodii i satyry w teatrze latynoskim. Analiza wybranych utworów: *Las dos caras del patroncito*, *Los Vendidos*, *El Corrido* oraz *Zoot Suit*. Historyczny i kulturowy kontekst zjawisk takich jak ruch Chicano, pachuco i Zoot Suit Riots. Współczesny dramat latynoski i jego główni twórcy. Analiza wybranych dramatów Carlosa Mortona, Maríi Irene Fornés, Miguela Piñero, Nilo Cruza, Josefiny López oraz Johna Leguizamo. Problematyka tożsamości etnicznej, płci, migracji, przemocy, rodziny, pamięci kulturowej oraz doświadczenia mniejszości latynoskich w Stanach Zjednoczonych. Teatr i performance jako narzędzia reprezentacji doświadczenia społecznego i politycznego. Teatr Nuyorican, monodram i teatr autobiograficzny. Analiza działalności Culture Clash oraz zagadnień związanych z teatrem dokumentalnym (verbatim theatre), teatrem radiowym i performansem politycznym. Podstawowe zagadnienia teorii teatru i performansu wykorzystywane w analizie dzieł teatru latynoskiego, w szczególności teoria parodii, teoria gatunku, teatr epicki, reprezentacja kulturowa, tożsamość etniczna oraz relacje między teatrem a ruchami społecznymi. Rozwijanie umiejętności interpretacji tekstów dramatycznych i przedstawień teatralnych w ich kontekstach historycznych, społecznych i kulturowych poprzez analizę tekstów źródłowych, materiałów audiowizualnych, opracowań krytycznych oraz samodzielne prezentacje i dyskusje.
Wymagania wstępne i dodatkowe	bez wymagań wstępnych

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	6. Aktywność podczas zajęć (10%) Ocena bieżącego udziału w dyskusjach, analizach tekstów dramatycznych, ćwiczeniach interpretacyjnych oraz zadaniach indywidualnych i grupowych realizowanych podczas zajęć. Ocenie podlegają regularne przygotowanie do zajęć, umiejętność krytycznej analizy oraz aktywne uczestnictwo w pracy grupy.	0.0%	10.0%
	5. Prezentacja końcowa (30%) Indywidualna lub zespołowa prezentacja dwóch wybranych scen lub monologów z tekstów omawianych podczas kursu. Oceniane są: stopień przygotowania, umiejętność interpretacji materiału dramatycznego, wykorzystanie wiedzy zdobytej podczas kursu, poprawność analizy oraz jakość wykonania scenicznego.	0.0%	30.0%
	4. Prezentacja śródsemestralna (20%) Zespołowa prezentacja wybranej sceny lub scen z omawianych utworów dramatycznych w formie czytania performatywnego (staged reading). Ocenie podlegają: interpretacja tekstu, zrozumienie kontekstu kulturowego i teatralnego, współpraca w grupie, jakość wykonania oraz wprowadzenie uzasadniające wybór materiału.	51.0%	20.0%
	3. Krótkie prezentacje indywidualne lub zespołowe (10%) Prezentacje wprowadzające do poszczególnych tematów zajęć (ok. 5 minut), poświęcone wybranym autorom, tekstom lub zagadnieniom związanym z teatrem Latino. Ocenie podlegają: przygotowanie merytoryczne, poprawność wykorzystania terminologii specjalistycznej, umiejętność prezentacji oraz zaangażowanie w dyskusję.	51.0%	10.0%
	2. Testy kontrolne (30%) Cztery krótkie testy sprawdzające wiedzę z omawianych zagadnień, lektur oraz materiałów audiowizualnych (4 × 7,5%). Testy weryfikują znajomość treści kursu, terminologii oraz umiejętność interpretacji omawianych tekstów i zjawisk teatralnych.	51.0%	30.0%
	1. Obecność i przygotowanie do zajęć (wymóg formalny) Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Dopuszczalne są dwie nieusprawiedliwione nieobecności. Każda kolejna nieusprawiedliwiona nieobecność skutkuje obniżeniem oceny końcowej o 0,5 stopnia. Trzy spóźnienia są traktowane jako jedna nieusprawiedliwiona nieobecność.	0.0%	0.0%

<table>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>Literatura podstawowa
• Cruz, Nilo, Anna in the Tropics.
• Fornés, María Irene, The Conduct of Life.
• Leguizamo, John, Mambo Mouth.
• López, Josefina, Real Women Have Curves.
• Morton, Carlos, El Jardín.
• Piñero, Miguel, Short Eyes.
• Valdez, Luis, Zoot Suit.
• Valdez, Luis, „Las dos caras del patroncito”.
• Valdez, Luis, „Los Vendidos”.
• El Teatro Campesino Actos, wstęp Luisa Valdeza.</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td>Literatura uzupełniająca
• Huerta, Jorge, Chicano Theater: Themes and Forms.
• Hutcheon, Linda, A Theory of Parody: The Teachings of Twentieth-Century Art Forms (fragmenty).
• Kanellos, Nicolás, „An Overview of Hispanic Theater in the United States”.
• Kanellos, Nicolás, „Two Centuries of Hispanic Theater in the Southwest”.
• Kanellos, Nicolás, A History of Hispanic Theater in the United States: Origins to 1940 (wybrane rozdziały).
• Rossini, John D., Contemporary Latina/o Theater: Wrighting Ethnicity (fragmenty).
• Welizarowicz, Grzegorz. "Teatr Latinx A.D. 2024" Teatr: pismo Stowarzyszenia Polskich Artystó Teatru i Filmu ZASP. 2, 2025. 73-76.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="2">• Kim są Latino, Latina, Latine i Latinx? Jakie znaczenia społeczne, kulturowe i polityczne niosą ze sobą poszczególne określenia?
• Jakie miejsce zajmuje teatr Latino w historii teatru amerykańskiego?
• Jak rozwijał się teatr hispanojęzyczny i latynoski w Stanach Zjednoczonych?
• W jaki sposób teatr odzwierciedla doświadczenia społeczności latynoskich w USA?
• Analiza wybranych dramatów Carlosa Mortona, Luisa Valdeza, Maríi Irene Fornés, Miguela Piñero, Nilo Cruza, Josefiny López i Johna Leguizamo.
• Rola El Teatro Campesino i teatru Chicano w ruchach społecznych lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych.
• Wpływ teorii i praktyki teatru epickiego Bertolta Brechta na teatr Latino.
• Zjawisko pachuco i znaczenie Zoot Suit Riots w kulturze amerykańskiej.
• Reprezentacja etniczności, klasy społecznej, płci i migracji w teatrze Latino.
• Parodia, satyra i humor jako strategie krytyki społecznej w teatrze i performansie.
• Teatr dokumentalny, verbatim theatre i teatr radiowy jako formy reprezentowania doświadczeń społecznych.
• Analiza relacji między teatrem, tożsamością etniczną i pamięcią kulturową.
• Porównawcza analiza tekstu dramatycznego i jego adaptacji filmowej lub scenicznej.
• Przygotowanie krótkich prezentacji dotyczących autorów, tekstów lub zjawisk teatralnych.
• Przygotowanie i wykonanie czytania performatywnego (staged reading) wybranych scen dramatycznych.
• Indywidualna i grupowa analiza tekstów dramatycznych z wykorzystaniem podstawowych narzędzi teatrologicznych i performatywnych.
• Dyskusje dotyczące społecznej i kulturowej funkcji teatru we współczesnych Stanach Zjednoczonych.</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.